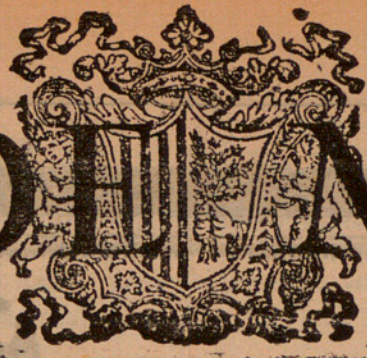

DIARI D'EL MATARÓ

Redacció i Administració: Barcelona, 13 - Telèfon 255 — ANY X — DIMARTS 22 MARÇ 1932 — NUM. 2607 — Subscripció: Mataró, 2 ptes. mes. - Fora, 7'50 ptes. trim.

El pagès i la terra

De qui és la terra! De qui són els fruits de la terra! Temes candents avui en discussió.

L'home que pel seu treball, per la seva intel·ligència, per la causa fortuïta que sigui té un capital en diner és just que pot invertir-lo en adquisició de terra en el lliure mercat de compra-venda com altra mercaderia qualsevol.

Es cosa ben enraonada que el qui posseeix un tros de terra en sia amo i se la meni per a treure'n el millor rendiment possible. El qui posseeix la terra que no pot menar és just que busqui aquell qui no posseeix mitjans per a comprar-la, però que és treballador de la terra i disposa d'intel·ligència i braços per fer que aquella produeixi.

Capitalista del diner i capitalista del treball faran una societat per l'explotació de la terra, en la que l'un aportarà diner i l'altre hi aportarà treball. La mútua convivència en aquesta societat farà que la producció sia eficaç, en profit del treballador reportant-li redit en compensació del seu treball i a l'amo interès el seu capital.

L'amo posa com a capital la terra, l'habitatge, les corts, els magatzems, la contribució, el diner convingut en la part de sements i adobs i la terra franca que lliura al masover. El masover posa en la societat treball, llevors i adobs i la part convinguda en diner per a lloguer d'edifici.

No pot ésser taxada d'una manera fixa per tant, la part que hi posa l'amo i la part que hi posa el masover i per tant no sempre pot ésser taxat per un igual la part de redit que correspon al masover i la que correspon a l'amo.

Les terres planes, de regadiu, de gran producció lindran un valor de compra i un esforç de producció molt diferent de les terres de secà i més encara de les terres de muntanya. Unes quarteres de terra de regadiu produeixen amb un relatiu menys esforç un tant per cent superior a les terres de secà i per tant el tant per cent a repartir serà distint segons la terra.

En nostres terres de secà en les que l'amo hi posa la terra i l'edificació i conservació i despeses generals inherents a les matèries, el masover deu posar-hi un esforç superior en la producció com en intel·ligència, per això és necessari que el maso er tingui un tros de terra franca amb que produir menjar pel bestiar que corre al seu compte i risc que ensems que produir un rendiment en diner per al masover, produeix un capital en fems que és profitós a masover i amo; en la millor producció de la terra; a canvi de la part de fems que correspon a l'amo, aquest aporta la terra franca, la construcció i la conservació de corts i magatzems.

De la bona harmonia entre masover i amo depèn que la terra produeixi o no, en benefici o perjudici per als dos. Si un masover no pot produir fems per manca de capital en compra de bestiar o menjar la terra sense adobar no produirà ni per ell ni per l'amo; el maso-

ver no trobarà remuneració en el capital treball aportat i l'amo no treurà interès del capital diner esmerçat. Terra femada és bona productora, terra escanyada és erma.

Una terra pot adobar-se amb adobs químics que deuen comprar-se. En la compra deuen interessar-hi masover i amo en les quantitats corresponents ja que en la compra d'adobs l'amo si no hi posa diner no hi posa res, en tant que en la producció de fems hi posa terra, construcció, etc.

Les llevors avui també són cares i és just que no sien pagades sols pel masover ja que no són collides en la finca sinó que són importades i per tant l'amo no hi esmerça res en la producció de les mateixes, deu aportar-hi el diner en la part que li correspon.

De qui deu ésser la terra! La terra que hom conreua i produeix suficient per a viure sempre serà una bona solució que sia propietat del mateix que la conreua; però la terra que per a produir el suficient necessita gran capital i preparació no és possible que un petit propietari treballador l'adquireixi; perquè no rendiria el necessari i la producció serà inferior a la capacitat productiva. Per aquest motiu veiem com és possible i freqüent l'existència de petits propietaris agricultors en terres fàcils i en canvi com en terres muntanyoses els petits propietaris acaben en la misèria.

En terra plana i fèrtil on amb poques quarteres la producció és compensadora al treball i al capital i on la despesa de mà de jornal és petit, una família amb petit capital i diligència de treball pot adquirir i explotar la terra, però en terra de secà i més en terra de bosc o pasturatges un petit propietari amb unes poques quarteres de producció curta i unes vessanes de bosc, poc productiu, no arriba a més enllà que a la misèria i a la venda en plena decadència de la finca.

Tots hem vist com forçosament han anat desapareixent els petits propietaris de muntanya, on la producció agrícola no rendeix i els pocs que queden estan arruinats o viuen una vida ben miserable. L'explotació d'una finca rústica amb una mínima part de terra de conreu i aquest de redit baix no pot donar vida a una família avui en que la vida és cara i la crisi del bestiar exigeix un capital en diner, per compra de grans i farines o alfals, que no produeix el petit propietari de muntanya i en grau semblant el de mantes terres de secà.

Tampoc han donat gaire bon resultat els comunals dels municipis del Pirineu i ses estriberes, on la majoria de pobles tenen les terres comunes i els boscos ensems. Tots aquests pobles són pobres i quasi despoblats a pesar de tenir en la seva ajuda el tros de empuï a voltes molt extens. Això és degut a que les explotacions fetes a compte d'entitats oficials mai donen bon rendiment. Ja és clàssic en el nostre país que el que és del comú no és de ningú.

La prova que avui sembla que pren increment de tornar a la socialització de les terres ja ha estat explotada en el nostre país, des de que les terres dels senyors feudals passaren a mans del comú i quin rendiment ha estat un fracàs, sense profit per ningú, més que per algun viu de cada contrada. L'explotació dels grans terrenals de boscos fets per entitats oficials sempre ha estat cara i de rendiment exigu. Per això ja fa dies que en tornem d'aquest sistema que avui ens presenten com una cosa nova i de darrera moda.

L'altre procediment oposat, que també preconitzen els mateixos que fan propaganda del sistema socialista i que sols per una manca de criteri pot explicar-se, el de repartiment de la terra en petites parcel·les, en les que cadascú serà amo del que conreui també ha fracassat per la impossibilitat de defensa contra riscos tant repetits en el camp.

Un propietari de la terra que conreua sense més possessió que allò que explota no pot fer front a una pedregada, una sequedat, una malura del bestiar, una puja de preus en el material de compra. A la mort del cap de casa ja no hi ha possibilitat de subsistència de la família, necessitat de mossos que no sols resulten de vida cara en comparança a la producció de la terra, sinó oïmes que poden al·legar el mateix principi de que la terra és del qui la conreua i passa a propietat dels conreuadors en perjudici de vidua i fills.

Contribucions, amb tendència contínua a la puja, conservació i construcció d'edificis i mil altres dispendis fan impossible la vida d'un petit propietari especialment en terres de difícil comunicació i producció escassa.

L'implantació de Bancs de crèdit agrícola pot solventar en part aquestes dificultats, la creació de Mútues, Sindicats, etc., que faciliten les transaccions, treuen intermediaris, obren mercats i institueixen indústries agrícoles, poden millorar el rendiment de les terres, però sempre trobareu l'insolubilitat del cas del petit productor que no podrà amb el rendiment de la finca sostenir la família.

La millora de la producció agrícola i per tant l'augment de benestar de la pagesia devem buscar-la en la resolució tècnica dels problemes agrícoles; les escoles tècniques d'ensenyament que orienten el pagès en millorar de llevors, aportació d'adobs convenients a cada terra; selecció de races de bestiar; obertura de mercats per a les produccions que s'atasquen; creació d'indústries que augmenten el preu de les primeres matèries de collita; maquinària de producció amb disminució de la mà d'obra i vies de comunicació, etc.

A Catalunya teniem resolt en bona part el problema de la terra salvant una sèrie de detalls de contracte en alguns llocs; avui la cosa està un poc aguditzada, però es resoldrà altra vegada en sentit semblant a l'instituit fins avui, sempre amb avantatge per al treballador, puix el valor del treball cada dia

G Ò T H E

Avui tot el món commemora el primer centenari d'aquest gran poeta i filòsof alemany. Per tal d'honorar-lo publiquem a continuació alguns dels seus més escollits pensaments, traduïts per Joan Maragall flor d'intel·ligència que posen el seu nom a l'abast de tothom:

Tot al·lò que es de raó ha sigut ja pensat; sols hem de provar de pensar-ho de nou.

Com pot un hom aprendre a conèixer-se a sí mateix? Mai per la reflexió, sinó per la acció. Procura fer ton deure, i sabràs allò que hi ha en tu.

Però quin es ton deure? Allò que'l dia't demana.

Diga-m amb qui vas i't diré qui ets; i si sé en què t'ocupes, sabré'l què serà de tu.

Cada home ha de pensar a la seva manera, perquè cadascú troba en el seu camí una veritat o un aspecte de la veritat que l'ajuda vida a través. Però a ningú li es permès abandonar-s'hi, sinó que la ha de confrontar a cada moment: el pur instint, per si sol, no convé a la natura humana.

U a activitat sens reserva, sia de la mena que sia, acaba en ruïna.

En les obres de l'home, el mateix que en les de la natura, allò més digne d'atenció es la intenció.

No sempre es necessari que una veritat se concreti, sinó que n'hi ha prou amb que suri i's difongui en l'atmosfera espiritual, desvellant assentiment i harmonia, com el so de les campanes se difon amorosament pels aires.

Els bolànics classifiquen tota una mena de plantes amb el nom de *incompletes*. Així mateix pot dir-se que hi ha homes incomplets; són aquells en els quals l'impuls i'l desitj no són proporcionals a la capacitat d'acció i d'acabament.

Es una grossa falta, molt comuna, creure's ésser més d'allò que un és, i estimar-se menys d'allò que un mereix.

La dignitat de l'art, on se veu més és en el de la música, perquè en ella no hi ha matèria que descompari, sinó que és, en sí mateixa, substància i forma, i així eleva i ennobleix tot allò que expressa.

L'amor a la veritat se coneix en que

per tot arréu sap trobar i estimar quelcom de bo.

El millor de la historia són els entusiasmes que promou.

El microscopi i'l telescopi perverteixen la puresa del sentit humà.

Tot allò que'ns deslliura l'esperit sense augmentar-nos el domini sobre nosaltres mateixos, es pernicios.

Si volèu que m'interessí en la opinió d'altre, cal que'm sia exposada d'una manera afirmativa: de problemes ja'n tinc prou amb els meus.

La superstició es tan essencial en l'home, que qual se la vol foragitar, ella s'amaga en el més recòndit de l'esperit, i quan un se'n creu més segur, ella surt sobladament i torna a apoderar-se'n.

Hi ha coses que les coneixerem molt millor si no volguéssim conèixer-les tant.

La imaginació, sols l'art (i especialment la poesia) pot regir-la. No hi ha res més temible que imaginació sense gust.

La tasca del poeta es representació, que arriba a son grau suprem quan s'iguali amb la realitat, es dir, quan les formes n'han sigut talment vivificades per l'esperit, que qualsevulla puga pendre-la per viventa. Així, doncs, la poesia, en son grau suprem, apareix del tot objectiva; i quan més se retrai a dins del subjecte, més perill corre de perdre's: aquell que sols representa el seu propi interior, sense donar-li una objectivitat exterior, o be sense animar aquest exterior amb l'interior, estarà en els graons d'abaix de tot, i a punt de tocar en el pla comú d'allò que no es artístic.

La oratòria té's mateixos privilegis que la poesia, i se'n val per obtenir iguals avantatges en l'exterior i momentani de la vida civil.

Lord Byron es un talent dotat de veritat i grandesa naturals, però amb formació irregular i selvàtica, i per això no se'l pot comparar amb ningú més.

és superior al valor de la possessió; però el poc que l'experiència de centúries ha anat formant és que té una realitat viva, i, si diuen a la nostra terra que tracies rompen lleis és perquè sabem que els tracies són fets de cara al fet viu de la realitat viscuda i les lleis són fruit de la teorització damunt papers de fets sovint inadaptables a la terra on deuen aplicar-se.

El què ha passat a l'Historia és el fet

del «jus abutendi», aquell concepte romà de la propietat ja no té explicació en nostres temps; la propietat és una cosa viva per a utilització de la societat i el propietari és l'administrador de la seva propietat que deu cuidar com a cosa rebuda de Déu per ús propi i utilitat també dels altres, contribuint al benestar general de la Societat i els seus membres.

Lluís Vila d'Abadal

TALLERS BORDANOVA

Carrer Fermí Galan, 314 - MATARÓ

Construcció, reparació i compra-venda de màquines per a gèneres de punt

OFERTES: 40 telers rodons "Terrot", 26 fi mallosa gran, totes polsades, llis, felpa i llistat 4 colors - Una bancada bateries n.º 26 a felpa - Bobines de 20 i 40 pues sistema alemany - Premsa aprest a vis sens fi a motor - Motor elèctric de 2 HP. Siemens.

DEMANDES: Telers Standards SCOTT, MAXIM, SCHUBERT i GNAUCK; telers punys circulars SCHUBERT i GNAUCK; màquina Tricotosa número 10-12 (55 o 66 cms.)

AL MAL TIEMPO BUENA CARA

CURE y PREVENGIA
Asma
Tos
Bronquitis

BALSÁMICAS PECTORALES
(cajita marrón)
Indispensables para las enfermedades serias y crónicas del aparato respiratorio

CLOROBOROSÓDICAS
(cajita verde)
Evitan y curan las ligeras afecciones de la boca, garganta, laringe, etc.

1 Pta. caja

PASTILLAS SIGMA

LABORATORIOS LA MORAVIA, S. A.

Llegiu el Diari de Mataró

Guia del Comerç, Indústria i professions de la Ciutat

Cases recomanables de Mataró, allistades per ordre alfabètic

<p>Ampliacions fotogràfiques CASA PRAT Churraca, 60 Vendes a plaços - Exposició permanent - Marca</p>	<p>Col·legis ESCOLES PIES Aparat n.º 6 - Tel. 280 Pensionistes, Recomanats, Vigilats, Externs</p>	<p>FUNERARIA «LA DOLOROSA» St. Agustí, 11 Telèfon 55</p>	<p>Mestres d'obres RAMON CARDONER Sant Benet, 41 Preu fet i administració.</p>
<p>Anissats ANTONI GUALBA Sta. Teresa, 30 - Tel. 64 Dipòsit de xampany Codorniu. Destil·leria de licors</p>	<p>Cordilleries VIDUA D'ANTONI XIMENES Sant Antoni, 22 Especialitat en cordills per indústries. Teixits de lute</p>	<p>Fusteries JOAN ALUM Sant Josep, 16 Estudi de projectes i pressupostos.</p>	<p>JOAN GUAL Sant Miquel, 18 Construccions i reparacions</p>
<p>J. MARTINEZ REGAS Relat, 282-284. T. 15. Establerta en 1808. Licors, xarops, vins, xampanya</p>	<p>Còpies MAQUINA D'ESCRIBRE St. Francesc P. 16 Circulars, obres, actes i tota mena de documents</p>	<p>SALVADOR COMAS Barcelona, 37 Restauració de mobles</p>	<p>Mobles ERNEST CLARIANA Biabe Mas, 17 - T. 281 Construcció i restauració de tota mena de mobles.</p>
<p>Banquers BANCA ARNUS Riera, 62 - Tel. 40 Negociem tots els cupons venciment corrent.</p>	<p>Dentistes DR. ENRIC ORDOÑEZ MUTIS Riera, 50 1.er Dilluns, dimecres i divendres de 4 a dos quarts de 8</p>	<p>ESTEBE MACH Lepanto, 23 Projectes i pressupostos.</p>	<p>Oculistes DR. R. PERPIÑA Sant Agustí, 53 Visita el dimecres al matí i dissabtes a la tarda</p>
<p>BANC CENTRAL Rambla, 56 - Telèfon 222 Negociem tots els cupons venciment corrent</p>	<p>Drogueries BENET FITS Riera, 36 - Telèfon 30 Comerç de Drogues. - Productes fotogràfics.</p>	<p>Garaiges BENET JOPRE SITJA R. Alfons XII, 91 al 97 Ensenyament gratuït. Cotxes d'ocasió. - Tel. 354</p>	<p>Palla i Alfals COMERCIAL FARRATGERA Sant Llorenç, 18 Telèfon 21.</p>
<p>«B. URQUIJO CATALAN» C. Padrós, 6 - T. 8 Negociem tots els cupons de venciment corrent.</p>	<p>Estorers MANUEL MASERRER Carles Padrós, 78 Peraltes, corines i articles de viuat.</p>	<p>Herboriseries «LA ARGENTINA» Sant Llorenç, 16 bis Plantes medicinals de totes classes.</p>	<p>Pappers pintals JAUME ALTABELLA Riera, 17 Extens i variat assortit : Pintura decorativa</p>
<p>S. A. ARNUS-GARÍ Per encàrrecs en aquesta ciutat, Molas, 18 - Tel. 264</p>	<p>Fondes PERE MIR Enric Granados, 8 Menjars al cobert i abonats</p>	<p>Impremies IMPREMTA MINERVA Barcelona, 13 - T. 255 Treballs del ram i venda d'articles d'escriptori</p>	<p>Perruqueries ARTUR CAPELL Riera, 43, pral. Especialitat en l'ondulació permanent del cabell.</p>
<p>Caldereries EMILI SURIA Churraca, 39 - Telèfon 303 Calderacions a vapor i aigua calenta. Serpentina.</p>	<p>Funeraries FUNERARIA DE LES SANTES Pajol, 58 Telèfon 57</p>	<p>TRIA I TARRAGÓ Rambla, 28 - Tel. 290 Treballs comercials i de luxe, de tota classe</p>	<p>Recaders JOAN BOSCH TORRAS Goia, 3 - Tel. 158 Corresponsal Agència Rei-Solé Dr. Martí Julià, 2 Telèfon 18667</p>
<p>Carnuages IOAQUIM CASTELLS - TAXIS-MATARÓ Bravo, 12 Telèfon 220</p>	<p>Maquinària SALVADOR PONT VERDAGUER Relat, 365 Tel. 28 Fundició de ferro i articles de fusteria</p>	<p>Marbreries JOSEP ALSINA Relat, 436 Lloses marbreres. Marbres artificials de tota classe.</p>	<p>Sastres EMILI DANIS Sant Francesc d'A. 14 - balc Vall sistema Müller</p>
<p>Carbons COMPANIA GENERAL DE CARBONES Per encàrrecs: J. Albaró, St. Antoni, 79 - Tel. 222</p>	<p>MIQUEL JUNQUERAS Telèfon 111 M. Cinto Verdagué, 12 - Sagueral: St. Benet, 24</p>	<p>Merceries JOSEP MAÑACH Sant Cristòfor, 21 Gèneres de punt, Perfumeria, Juguets, Costurera</p>	